

Ik ben
Vincent en ik
ben niet
bang

Enne Koens
Illustraties Maartje Kuiper

δ

Voorbereidingen

Het is een heel gewone dag. Zelfs juf Marlies verveelt zich te pletter, volgens mij. Het is nog zeven dagen tot kamp en we zijn bezig met de voorbereidingen. We zingen liedjes over de heuvels en dalen en over de nachtegaal en de wiezewoes die je komt halen. We bedenken hoe we verkleed gaan tijdens de vossenjacht. Met 'we' bedoel ik mijn klas. Ik doe maar alsof. Het lukt me in de grote pauze binnen te blijven. Ik zeg dat ik mijn grote teen gebroken heb. Ik hinkel naar juf Marlies en vertel haar wat er gistermiddag gebeurd is. Dat mijn oppas een pan op mijn teen heeft laten vallen, en dat we naar de eerste hulp zijn geweest. Dat is allemaal niet waar, natuurlijk. Vanochtend, toen mijn ouders nog sliepen, heb ik mijn teen ingezwachteld, en dat ziet er superecht uit, want ik ben heel goed in verbinden.

Ondertussen stuiven mijn klasgenoten het lokaal uit. Ze trekken hun jassen aan. Hun gegil en gelach klinkt zachter als ze op de trap zijn. Juf Marlies bekijkt mijn teen. Ik zie aan haar gezicht dat ze het gelooft. Ze vraagt of ik tijdens de pauze de plantjes water wil geven en ze vertrekt naar de koffiekamer.

Ik kijk door het raam naar buiten en zie de anderen spelen. Ze rennen achter elkaar aan over de vierkante tegels. Ik geef de plantjes water en tuur door de hoge ramen naar buiten. Ik kan ver kijken. Boven de huizen zie ik de wolken voorbijglijden. De hemel kleurt van wit naar grijs; zo meteen gaat het regenen. Altijd als ik op school zit, krijg ik het gevoel dat het overal leuker is dan hier. Dat ik liever op elke andere plek ter wereld zou zijn in plaats van hier. En dan begin ik te dromen.

Ik weet niet of jij dat ook kunt, maar ik kan dromen met mijn ogen open.

In mijn droom loop ik op blote voeten door nat gras. De wind waait door mijn haar en de zon schijnt op mijn gezicht. Ik zie een eekhoorn van boom naar boom springen, een veulen huppelt op hoge benen, een dikke worm steekt zijn kop uit een aardgat en op een smalle grasspriet glimt een torretje. In mijn droom kan ik met dieren praten, ik versta alles wat ze zeggen.

Het kleine torretje moppert over de stenen die in de weg liggen.

‘Het zijn maar kiezeltjes,’ zeg ik lachend.

‘Voor mij zijn het bergen, hoor!’

En het veulen vraagt: ‘Hoe noem je een torretje zonder pootjes?’

Ik haal mijn schouders op. De worm ook, tenminste, dat zou je zien als je van heel dichtbij naar hem keek.

‘Geen idee,’ zeg ik.

‘Maakt niet uit hoe je hem noemt, want hij komt toch niet als je roept!’ hinnikt het veulen triomfantelijk. De eekhoorn lacht hard.

‘Haha, supergrappig,’ zeg ik tegen het veulen, al vind ik hem een beetje flauw.

En dan hoor ik mijn klasgenoten alweer op de gang.

Veel te snel, vind ik. De meisjes klitten om een kleuter met twee staartjes en vinden haar ‘zooooo schattig!’.

De jongens trekken en duwen in de gang bij het ophangen van de jassen. Even later zitten we allemaal weer op onze stoel, achter onze tafel, en we vervelen ons dood.

Zo langzaam als ik kan maak ik mijn taak. Ik moet lengtematen omrekenen, en ik maak een som over een boer met vijftien koeien. Drie zijn er zwanger en zeven rijp voor de slacht, hoeveel koeien heeft hij deze zomer?

En dan is het alweer drie uur. Eigenlijk heb ik nog bijna niets gedaan, maar ik spring op, haal mijn tas van het haakje en spurt als eerste naar buiten. In mijn haast vergeet ik te doen alsof ik moet hinkelen.

Er zijn drie mogelijke routes. Ik neem altijd een andere, maar de jongens zijn zo snel. Soms lukt het me om op tijd weg te komen, maar meestal niet. Ik ben pas twee hoeken om geslagen

als ze me inhalen. Ik hoor hun voetstappen steeds dichterbij komen. Ze grijpen me bij mijn armen. Pakken me mijn tas af. Ze lachen. Ze zijn met z'n vieren vandaag. Ze gooien met mijn trommeltje. Ik sta op, net als elke dag, en spring omhoog om mijn trommeltje uit de lucht terug te pakken, net als alle andere dagen van de week, behalve op zaterdag en zondag. Maar ze zijn veel sneller en sterker. Het heeft geen zin. Dat weet ik al. Ik bid voor Spidermankrachten, Spidermanspiereën, maar die wens is nog nooit uitgekomen, en ook vandaag blijf ik gewoon mezelf. Hoe meer ik mijn best doe, hoe leuker ze het vinden. Soms denk ik dat het voor hen alleen maar een spelletje is, net zoals tikkertje op het plein: leuk, de trommel van Vincent overgooien. 'Kom op nou!' roept het veulen. 'Zo moeilijk is het toch niet?' 'Spring hoger!' roept de eekhoorn. 'Het lukt me niet,' fluister ik terug. Ze gooien mijn trommel in de prullenbak. Iemand duwt me, waardoor ik vooroverval, en dan zijn ze weg. 'Ga staan,' smiespelt het torretje. 'Je bent niet snel genoeg,' vindt het veulen. 'Ik weet het,' mompel ik terug. Ik ben zelf ook teleurgesteld in mij. 'Train jezelf!' roept de eekhoorn. Ik knik, want ik ben al weken bezig met trainen. Voorzichtig kom ik overeind en ik voel aan mijn knieën. Ze zijn flink geschaafd. Haastig veeg ik het vuil van mijn kleren. Dan rol ik mijn mouw op en steek mijn hand in de prullenbak. Met mijn vingertoppen tast ik tussen lege plastic zakjes, restjes friet met mayo en afgekloven appels tot ik mijn trommel vind. Ik stop hem terug in mijn tas en slenter naar huis. De dieren volgen me op de hielen.

Een ramp komt altijd onverwachts

Als ik thuiskom, is Charlotte er al. Dat is mijn oppas. Ik ben natuurlijk veel te oud voor een oppas, maar mijn ouders vinden het anders ongezellig voor mij. Dus is Charlotte er. Ze zit op de bank te appen en laat mij mijn gang gaan. ‘Haai,’ zegt ze. Ze is een soort grote zus, maar dan betaald. ‘Hoe was het?’ vraagt ze. ‘Oké,’ zeg ik. ‘Kom eens hier.’ Ze bekijkt me van top tot teen. Haar ogen blijven hangen bij mijn knieën. ‘Valt mee,’ besluit ze, en ze aait me over mijn haar. Het is fijn om een grote zus te hebben, zelfs als ze betaald wordt om je grote zus te zijn. ‘Ik moet nog wat huiswerk maken,’ zegt ze. ‘Wat ben jij van plan?’ ‘Ik moet mijn blik checken.’ Ze knikt. Charlotte kent al mijn geheimen. Ik heb haar als enige op de hele wereld laten zien wat er allemaal in het blik zit. Het is tien centimeter breed, zeven centimeter lang en twee centimeter hoog. Ik heb het altijd bij me, want ik draag het op mijn lichaam. Ik heb een strook katoen van een oud laken afgescheurd, het dubbelgevouwen en dichtgenaaid langs de lange kant. Daar schuif ik het blikje in en dan bind ik het laken als een wit lint om mijn middel, onder mijn trui. In een overlevingsblikje zit alles wat je nodig hebt om, waar dan ook, te overleven.

Ik heb al mijn zakgeld besteed aan het aanleggen van dat blik. In het geheim. Niet omdat niemand het mag weten, maar omdat sommige mensen sommige dingen heel vreemd vinden. Mijn ouders bijvoorbeeld zouden het niet snappen als ik hun vertelde dat ik altijd een overlevingsblikje bij me heb. Ze zouden allemaal moeilijke vragen stellen, en met een beetje pech zouden ze me zelfs naar de psycholoog sturen om te praten tot ik eindelijk normaal ben geworden. Dat hebben ze al eens gedaan, maar ik ben er niet normaler van geworden. Ik denk dat ze dat jammer vinden, dus laat ik ze zo veel mogelijk geloven dat ik normaal ben, of in elk geval normaal genoeg om mee te nemen als je ergens op visite gaat.

Ik ga naar boven. Op mijn kamer is niemand anders, dus daar kan ik mezelf zijn. Mijn hoofd zit vol verhalen en ik ben altijd de held. Ik kan vliegen, met dieren praten en paarse superstralen die alles vernietigen uit mijn vingers afvuren – dan ben ik heel sterk. Op mijn kamer ligt ook mijn lievelingsboek: het survivalhandboek. Toen ik tien was en het voor het eerst las, wist ik meteen: dit boek is het machtigste wapen dat er bestaat. Want sterk zijn is niet het enige wat je sterk maakt. Juist weten hoe je een ramp moet overleven, voedsel moet zoeken en vallen moet zetten maken je machtig zonder dat je sterk hoeft te zijn. En ik wil machtig zijn zonder sterk te zijn, want sterk ben ik niet.

De eekhoorn zegt dat ik moet trainen. De waarheid is dat ik al maanden train. Ik doe elke dag dertig push-ups naast mijn bed. 's Ochtends vijftien en 's avonds voor het slapengaan ook. En ik doe alsof ik terugvecht.

Met mijn zaklamp in mijn hand sta ik in mijn kamer en brul: 'Wat je zegt ben je zelf!' En daarna sla ik mijn onzichtbare tegenstander tot moes met mijn lamp en ik roep: 'Pak aan! Hier! Paf! Boef! Blehhh! Burp! Ahhh!', zoals ze dat in strips doen. 'Goed zo, Vincent!' grijnst het veulen. Dat is mijn voorbereiding op het kamp. Niet dat ik denk dat ik ooit sterker word dan mijn tegenstanders,

maar alle kleine beetjes helpen. En in het overlevingshandboek staat dat het heel belangrijk is om fit te zijn. Een ramp komt namelijk altijd onverwachts. In mijn leven gebeurt elke dag wel een ramp, dus dat is op zich niet onverwacht, maar ik weet nooit van tevoren wat voor ramp en ook niet hoe rampzalig hij precies zal uitpakken. Dus ik ben op alles voorbereid: op brand, eenzaamheid of overstroming. Op honger, opsluiting of verwonding. Als de elektriciteit uitvalt, weet ik precies wat ik moet doen. Als de supermarkten geen eten meer hebben, of als de dijken breken, kom naar mij. Dan zal ik zeggen wat we moeten doen en waar we moeten schuilen.

Misschien kun je je niet voorstellen dat je ooit zult moeten overleven in de jungle of de woestijn, op open zee of in een overstroomd land, maar iedereen die wel eens per auto, vliegtuig of boot reist kan door een ramp getroffen worden. Ja, zelfs iemand die gewoon thuisblijft kan door omstandigheden overvallen worden waardoor hij dagen zijn huis niet uit kan, of moet overnachten op zijn eigen dak of in de kelder.

‘Vincent?’

Het is Charlotte. Ze komt me thee en koekjes brengen.

‘Ben je weer tegen jezelf aan het praten?’

Het torretje giechelt. Ik voel dat ik rood word. Ja, ik praat tegen mezelf, net als mensen die al jaren alleen in de wildernis leven. Of mensen zonder vrienden, zoals ik.

‘Geeft niks, Vincent,’ zegt Charlotte. ‘Doe ik ook wel eens.’ Ze knipoogt en draait zich om, en ik kijk haar dankbaar na.

Het overlevingsblik

Ik haal het blik onder mijn kleren vandaan en ga ermee op mijn kleed zitten. Heel voorzichtig haal ik de inhoud eruit. Het Zwitserse zakmes. Het is glanzend rood vanbuiten. Ik klap het open en bewonder het zilveren lemme: glimmend en scherp. Als ik heel lichtjes met mijn duim langs het dunne mes strijk, heb ik meteen een snee. Dat weet ik uit ervaring.

Trots bekijk ik mijn lucifers. Ik heb ze doormidden gebroken en waterafstotend gemaakt. Dat kun je doen door het topje in kaarsvet te dopen. Verder heb ik het strookje schuurpapier van de zijkant van het luciferdoosje afgescheurd en samen met de halve lucifers opgerold in plasticfolie (want dan nemen ze minder ruimte in). Ook zit er een kaars in het doosje waarvan ik de ronde hoeken heb afgesneden, om alle ruimte in het blik zo goed mogelijk te gebruiken. Dit zit er ook nog in: paracetamol, vishaken, een vuursteen en een vergrootglas, naald en draad (het draad om de naalden gewikkeld), een kompas, een draadzaagje, een bètalicht (zo groot als een muntje, maar het geeft wel vijftien jaar licht, zonder batterijen), tabletten om water mee te zuiveren, een draad van zestig centimeter lang voor vallen en strikken, zwaluwstaartjes en pleisters uit de toiletas van mijn moeder.

De plek die over is heb ik opgevuld met watten (handig voor het aansteken van vuur en het schoonmaken van de huid om wonden).

Ik pak de checklist van het survivalhandboek erbij en loop alles na. De paracetamol is nog niet over de datum. De inhoud is bijna compleet. Het enige wat ik nog nodig heb, is een condoom.

Ja, lach maar. Het is niet waarvoor je denkt. In een condoom kun je een liter water doen om mee te nemen als je een stuk land moet doorkruisen waarvan je niet weet of er water is.

Daarom dus.

Snel pak ik vijf euro uit mijn spaarpot. Dat moet genoeg zijn. Het is mijn laatste geld. De rest heb ik allemaal besteed aan de inhoud van het blikje.

Het lijkt me verschrikkelijk om condooms te kopen, daarom heb ik het zo lang uitgesteld. De verkoper gaat vast lachen en me heel lang aanstaren, en dan moet ik terugstaren en doen alsof het de normaalste zaak van de wereld is.

Ik ren naar beneden.

Charlotte maakt haar huiswerk aan de keukentafel.

‘Nog een koekje?’ vraagt ze.

Ik schud mijn hoofd. ‘Ik ben even weg.’

‘Waarheen?’ vraagt ze.

Ik schraap mijn keel. ‘Condooms kopen.’

Ze fronst. Snel leg ik uit waarom. Ze knikt.

Charlotte vindt niets gek.

‘Tot zo,’ zegt ze.

Haastig trek ik mijn jas aan en vlieg de straat op naar de drogist om de hoek.

Ik zoek in de schappen, maar daar liggen ze niet.

Opeens zie ik ze tentoongesteld staan naast de kassa. Ik zal er dus om moeten vragen. Liever had ik ergens een pakje gepakt en zonder iets te zeggen op de toonbank gelegd. Ik twijfel.

Ik kan ook gewoon naar huis gaan. Nee, ik moet ze hebben.

Dus ik ga in de rij staan.

Net als ik aan de beurt ben, zie ik dat de moeder van Dilan met haar omhoog geföhnde haar achter me staat. Ze glimlacht naar me met haar roze lippen. Ik vind haar eng.

Haar geur herinnert me ergens aan. Ze ruikt naar bier. Ik grijns gespannen terug. Waarom moet zij nu net hier zijn?

Vlug trek ik een rolletje drop uit het schap en reken af.

Nu heb ik nog maar vier euro en twintig cent over.

Ik wacht om de hoek tot ik haar de winkel uit zie komen.

Ze heeft een groot pak wc-papier onder haar arm. Wc-papier waarmee Dilan zijn billen gaat afvegen. Ik ril. Als ze uit het zicht is, ga ik terug naar binnen. Er staat geen rij meer. Achter de kassa staan twee meisjes, een dunne en een dikke. Ze zijn een jaar of achttien en hebben een blauwe blouse aan.

Ik vraag: 'Mag ik een pakje condooms?'

Het veulen hinnikt nerveus.

De meisjes staren me aan, hun mond gaat open en dicht als een vis op het droge, en hun ogen lijken net wijd opengesperde vissenogen. Het valt me nog mee dat ze niet stikken in hun verbazing. Ze bekijken me alsof ik een garnaal ben die op snoek gaat vissen, een gup op walvisjacht. Opeens kijken ze elkaar aan en beginnen te lachen. Ze komen niet meer bij. Ik wil roepen: 'Het is niet waarvoor je denkt', maar ik kom niet boven ze uit omdat ze zo hard staan te hinniken. Mijn stem piept. Ik klink als een muizenbaby. Maar ondertussen blijf ik wel heel boos kijken, dus uiteindelijk houden ze op.

'Nou?' vraag ik.

'Moet je die voor je ouders halen?' vraagt de dunne.

'Dat gaat je niks aan,' zeg ik. 'Krijg ik ze nou nog?'

'Nee. Daar ben je veel te jong voor,' zegt de dikke.

Ik blijf nog even staan om te zien of ze van gedachten veranderen. Een klant is tenslotte een klant, maar ze beginnen over mijn hoofd heen iemand anders te helpen. Teleurgesteld druipt ik af.

De eekhoorn giechelt.

Als ik bij Charlotte terugkom, is ze nog steeds met haar huiswerk bezig. Ik vertel haar wat er gebeurd is. Ze lacht hardop.

'Ik haal ze wel.' Ze klapt haar laptop dicht en staat op.

Nog geen tien minuten later is ze terug, met drie condooms in een klein vierkant pakje.

'Eén euro veertig,' zegt ze, terwijl ze me het wisselgeld overhandigt.

Op mijn kamer haal ik er twee uit het doosje en daarna pak ik mijn blikje een aantal keer in en uit om alles erin te krijgen.